

26.99x25.54	1/3	14	עמוד	כותרת - גלובס	24/07/2014	43511000-4
"אפי מיכאלי עו - 26330"						

■ ביה"ד לעבודה בפסיקה משמעותית: העסקת רופאים מתמחים בתורנות של 26 שעות ברצף - אינה חוקית / חן מענית ושי ניב, "חדשות", עמ' 14-15

בית הדין לעבודה: העסקת רופאים מתמחים בתורנות של 26 שעות ברצף - אינה חוקית

רופאים עם הפסקה

השופט דורי ספיבק קבע כי ההיתר של משרד הכלכלה, המאפשר העסקה של רופאים מתמחים לאורך שעות עבודה ארוכות, אינו מידתי וחורג במובהק ממתחם הסבירות: "הממשלה יכולה וצריכה למצוא ולקבוע הסדר מאוזן המכיר בצורך של רופאים מתמחים תורנים לישון" • ההכרזה על בטלות ההיתר הושתתה לחצי שנה, על־מנת לתת לשר הכלכלה שהות לתקנו / חן מענית

פסק דין דרמטי של בית הדין לעבודה אוסר על העסקת רופאים מתמחים במתכונת הנעשית היום. בהחלטה מפורטת, קבע היום (ד') שופט בית הדין האזורי לעבודה בת"א, דורי ספיבק, כי התיקון להיתר שהוציא משרד הכלכלה, המאפשר העסקה של רופאים מתמחים לאורך שעות עבודה ארוכות של עד 26 שעות ברצף, אינו מידתי וחורג במובהק ממתחם הסבירות. זאת, בשל התעלמותו המחלטת מזכותם של הרופאים לשינה במהלך התורנות הארוכה. ובמילים אחרות - בית הדין קבע כי משמרות של רופאים שנמשכות 26 אינן חוקיות. מטעם זה, קבע השופט כי דינו של ההיתר - שניתן מכוח חוק שעות עבודה ומנוחה ועיגן פרקטיקה שבוססה בהסכמים קיבוציים

זאת, בכפוף למקרים חריגים שבהם לא יתאפשר הדבר.

"לצמצם חסך בשינה"

אחת מטענות ההגנה של המדינה וקופת חולים הכללית הייתה עוברתית, ולפיה רוב רובם של הרופאים המתמחים מצליחים לנוח במהלך התורנות, בין שמדובר בשינה ממש ובין שמדובר ב'תפיסת תנומה'. זאת, במנעד רחב של זמנים בין שעותיים לבין כל הלילה. בית הדין התרשם כי אכן זהו המצב העובדתי, ואולם פסק

כי מצב זה איננו מצדיק את ההתעלמות המחלטת בהיתר מזכותם לשינה. "אין עסקינן בזכות בזכות, אשר לה זכאים 'רוב הרופאים'. לכל הרופאים התורנים, עד האחרון שבהם עומדת הזכות לישון במידת הניתן בתורנות", קבע ביה"ד. לדבריו, "גם לכל הציבור הבא בשערי בית החולים עומדת הזכות לכך שהרופאים התורנים המטפלים שבהם יוכלו, במידת הניתן, לישון במהלך התורנות, באופן שיצמצם את חסך השינה ויאפשר להם להגיש למטופליהם שירות טוב יותר".

ביה"ד הוסיף וכתב כי יש מקום להשוות בין תורנות רופאים מתמחים לבין פעילות חיילי צה"ל, במובן שגם חיילים וגם רופאים נדרשים להילחם כדי להגן על חיי אדם ולהציל חיים. "לדעתנו, בדיוק כפי שמצאו רשויות הצבא מקום וצורך לחייב מפקדים בצה"ל לקבוע הסדר מאוזן המכיר בצורך של החיילים לישון, בוודאי שבשגרה אך גם במהלך פעילות מבצעית, כך יכולה וצריכה הממשלה, המסדירה את דפוס העסקתם של הרופאים התורנים בבתי החולים, למצוא ולקבוע הסדר מאוזן

המכיר בצורך לישון של רופאים תורנים", כתב השופט ספיבק. "כל זאת מבלי להמעיט כהוא זה מקדושת המלחמה על חיי אדם המתרחשת יום, יום בחדרי המיון, בחדרי הניתוח, ובשאר המחלקות של בתי החולים בישראל".

"זה יכול להיות מסוכן"

ביה"ד הרגיש שעל המדינה בכובעה הכפול, הן כמעסיקה והן כמפקחת, מוטלת החובה לנסות למזער במידת הניתן את הסיכון שנגרם מחסך השינה המוכח של רופאים תורנים, כי בנפשנו הדבר.

27.75x23.02	2/3	14	עמוד	כותרת - גלובס	24/07/2014	43511027-3
"אפי מיכאלי עו - 26330"						

הפגנת רופאים מתמחים בביה"ח ברזילי באשקלון. ביה"ח המליץ לשר הכלכלה לקבוע מינימום, לפיו כל רופא יהיה זכאי לישון בין שעתים לארבע שעות בתורנות (צילום: צפירי אביב)

עוה"ד תמר וינטר-קמר, נעמה משה וארנה לין. מצד התובעים, ההליך כולו נוהל באמצעות המכון לאחריות תאגידית במרכז האקדמי למשפט ולעסקים. "המכון לאחריות תאגידית רואה חשיבות בהעסקה הוגנת של כלל העובדים, בהם הרופאים המתמחים, כחלק מתפיסה של אחרייתם החברתית של תאגידים בישראל", נמסר. את התובעים - הרופאים המתמחים, דניאל לנצברג, טל וייסבאך, טל שדה-זרד, כרמל פלס-זוידר, אודליה חורין ואיתי אספסי - ייצגו עו"ד אפי מיכאלי מהמרכז

"לציבור הבא לביה"ח עומדת הזכות שהרופאים התורנים יוכלו לישון במהלך התורנות, באופן שיאפשר להם להגיש שירות טוב יותר"

פסק הדין נחתם בציטוט הבא מתוך עדותו של מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' ארנון אפק, שהתייחס בחקירתו הנגדית לשאלה אם עייפות של רופאים תורנים עלולה לסכן חיים. "עדיף רופא רענן שלא עייף מאשר רופא עייף, ובהחלט שאתה עייף ונמצא בסוף התורנות שלך. מצבך הרבה יותר קשה מההתחלה, ואתה צריך להיות הרבה יותר זהיר, כן, זה יכול להיות מסוכן", אמר. המדינה מיוצגת בידי עו"ד דורון יפת: שירותי בריאות כללית - בידי עו"ד גיא גולן; וההסתדרות הרפואית - בידי

האקדמי למשפט ולעסקים, עו"ד ד"ר עידו עשת ועו"ד רון ורד ממשד יהודה רוח. עוה"ד ורד, עשת ומיכאלי מסרו: "מדובר בפסק דין תקדימי וחשוב שיש בו כדי לתרום תרומה מכרעת לעבודתם החשובה של הרופאים המתמחים ולהשפיע באופן מובהק על איכות הטיפול הרפואי. ביה"ד קיבל את עמדתנו, לפיה רפוס העסקה במשמרות של 26 שעות ללא שינה אינו מידתי וחורג במובהק ממתחם הסבירות, בשל התעלמותו המוחלטת מזכותם של הרופאים לשינה במהלך התורנות".